

Strukturirani dijalog o pravosuđu između Evropske unije i Bosne i Hercegovine

6. plenarni sastanak, Banjaluka, 11.-12. novembra 2013. godine

Preporuke Evropske komisije

Po pitanju jednakosti građana pred zakonom i ujednačavanja sudske prakse u predmetima ratnih zločina, Evropska komisija:

- Konstatuje da su Evropski sud za ljudska prava (ESLJP) i Ustavni sud Bosne i Hercegovine nedavno utvrdili povredu člana 7. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava u određenom broju presuda Suda Bosne i Hercegovine.
- Preporučuje da bilo koja mjera u vezi provođenja presude ESLJP-a u predmetu Maktouf /Damjanović bude pripremljena i procijenjena iznimno oprezno na domaćem nivou. U očekivanju je da će Komitet ministara Vijeća Evrope razmatrati mjere koje su vlasti BiH preduzele ili koje namjeravaju preduzeti radi provođenja ove presude na jednom od narednih sastanaka u okviru pod-komiteta za ljudska prava.
- Podsjeća da ujednačena sudska praksa u primjeni materijalnog krivičnog prava na predmete ratnih zločina ostaje važan cilj. Jednakost građana pred zakonom i ujednačena praksa sudova su najvažniji aspekti u trenutnim naporima koji se ulažu radi smanjenja prekobrojnosti predmeta ratnih zločina u cjelokupnom pravosuđu u Bosni i Hercegovini.
- Ponavlja da je pravda za počiniocima ratnih zločina od iznimne važnosti za žrtve i njihove porodice, kao i za šire napore u smislu pomirenja u društvu. Svi počinioci ratnih zločina se moraju privesti pravdi i procesuirati u skladu sa zakonom.
- Još jednom ističe potrebu za uspostavljanjem, pod vođstvom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV), djelotvornog zajedničkog panela najviših sudskih instanci. Taj panel bi odigrao važnu savjetodavnu ulogu i postao uređeni okvir za davanje smjernica, a mogao bi uključiti i odgovarajuća sudska odjeljenja (krivično, građansko i upravno). Budući Apelacioni sud Bosne i Hercegovine, nakon što bude osnovan, bi takođe trebalo uključiti u panel u tom kontekstu.

Po pitanju nacrtu Zakona o sudovima Bosne i Hercegovine, Evropska komisija:

- Pohvaljuje napore Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine na utvrđivanju revidirane verzije nacrtu zakona, uzimajući u obzir dostavljene primjedbe odgovarajućih zainteresovanih strana, u skladu sa preporukama tematske sjednice Strukturiranog dijaloga iz jula 2013. godine i mišljenja Venecijanske komisije iz juna 2013. godine.
- Preporučuje Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine da zaključi proces izrade nacrtu i dostavi ga Vijeću ministara. Međutim, rasprava i odlučivanje u Vijeću ministara će omogućiti postizanje dogovora o takvom prijedlogu zakona koji može dobiti najširu moguću političku podršku. Usvajanje prijedloga zakona ostaje prioritet za trenutni saziv Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- Ponavlja da princip proširene krivične nadležnosti sudova na državnom nivou treba zadržati kroz utvrđivanje objektivnih parametara, kako bi se eliminisala svaka moguća narušenost prava na prirodno sudiju.

Po pitanju prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima Republike Srpske, Evropska komisija:

- Smatra nedavno stvorenu bezizlaznu situaciju povodom usvajanja prethodno dogovorenog prijedloga izmjena i dopuna Zakona o sudovima Republike Srpske krajnje razočaravajućom.
- Zahtijeva od organa vlasti Republike Srpske da ponovo uvrste prijedlog izmjena i dopuna u proceduru u cilju konačnog usvajanja, uzimajući u obzir punu saglasnost sa Zakonom o VSTV, kojim se utvrđuju nadležnosti ovog potonjeg.

Po pitanju nacrtu Zakona o VSTV, Evropska komisija:

- Ponavlja podršku cjelovitosti jedinstvenog VSTV, nadležnog na cijelom državnom teritoriju onako kako je to utvrđeno sporazumom dva entiteta, kao i ključnu ulogu koju VSTV ostvaruje za jačanje vladavine prava u svim dijelovima Bosne i Hercegovine.
- Pozdravlja zahtjev upućen od Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine Venecijanskoj komisiji i tako pokrenut postupak donošenja mišljenja na nacrt zakona, prije nego što isti bude dostavljen Vijeću ministara.
- Ponavlja potrebu da se spriječi situacija u kojoj bi imenovanja bila pretjerano izložena uticaju političkih stranaka. Postupci imenovanja moraju i dalje biti transparentni i zasnovani na zaslugama na svim nivoima.
- Čvrsto podržava VSTV u naporima da se postupci imenovanja sudija i tužilaca učine što je moguće objektivnijim i transparentnijim, naročito kad je u pitanju uvođenje dodatnih mjera za sprječavanje sukoba interesa i za jačanje odgovornosti.

Po pitanju prenosa predmeta ratnih zločina, Evropska komisija:

- Podsjeća nadležna ministarstva na njihove obaveze da podrže smanjenje velikog broja predmeta ratnih zločina tako što će osigurati tužilaštvima potrebna ljudska i finansijska sredstva, te još jednom ističe da podrška budžetima iz programa IPA 2012 predstavlja dopunu, a ne zamjenu za gore pomenuta sredstva.
- Takođe podcrtava da sa obavezom procesuiranja prenesenih predmeta, ide i obaveza tužilaštava, odnosno sudova da pruže odgovarajuću podršku svjedocima i žrtvama.
- Pozdravlja pokretanje aktivnosti radne grupe za neidentifikovana tijela žrtava, kao i konstruktivnu ulogu Tužilaštva BiH. Podstiče zainteresovane strane na svim nivoima da se na strukturiran način i uz pružanje podrške angažuju na rješavanju problema neidentifikovanih posmrtnih ostataka i osiguraju adekvatnu koordinaciju ekshumacija pod okriljem Tužilaštva BiH.

Po pitanju regionalne saradnje između tužilaca na predmetima ratnih zločina, Evropska komisija:

- Pozdravlja pozitivan tok provođenja Protokola o saradnji između Tužilaštva BiH, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije.
- Takođe pozdravlja činjenicu da su u provođenje ovih protokola počeli biti uključeni tužioci na svim nivoima pravosuđa u BiH.

- Ističe da je regionalna saradnja ključan element djelotvornog krivičnog gonjenja ratnih zločina i podržava potpisivanje sličnog protokola sa odgovarajućim tužilaštvom Crne Gore.

Po drugim pitanjima, te preduzimanju daljih koraka u skladu sa prethodnim sjednicama u okviru Strukturiranog dijaloga, Evropska komisija:

- Poziva Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine da dovrši proces izrade revidirane Strategije za reformu sektora pravde (SRSP), uzimajući u obzir potrebu za osiguranjem djelotvornog sistema praćenja njenog provođenja.
- Ponavlja da je usvajanje SRSP ključni strateški korak i u cilju dobivanja pomoći iz IPA sredstava. U tom pogledu, poziva se na niz odgovarajućih preporuka iz poglavlja 9., usvojenih nakon plenarne sjednice Strukturiranog dijaloga, održane u Brčkom.
- Podsjeća da sve prethodno usvojene preporuke koje i dalje zahtijevaju dužno zalaganje domaćih organa vlasti ostaju na snazi i moraju se adekvatno provesti bez odlaganja.